

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 2 3 D 1 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Sreda, 15. februar 2023 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Mirko Kožuh bi kot edini družbenik rad ustanovil d. o. o. Katero listino o ustanovitvi potrebuje?
 - A Statut.
 - B Akt o ustanovitvi.
 - C Družbena pogodba.
 - D Listina o ustanovitvi ni potrebna.

2. Kateri od naštetih ciljev spada med operativne cilje?
 - A Doseganje 4-% letne rasti prodaje v naslednjih 5 letih.
 - B Dvig prepoznavnosti podjetja.
 - C Zaposlitev sezonskih delavcev v času trgatve.
 - D Najem triletnega bančnega posojila za nakup stroja.

3. Trajnostni razvoj
 - A prinaša poleg gospodarske rasti tudi boljše življenjske razmere.
 - B pogosto ogroža naravni ekosistem.
 - C merimo s stopnjo rasti BDP.
 - D pokaže faze gospodarskega cikla.

4. Kaj je obveznost kupca pri izpolnitvi prodajne pogodbe?
 - A Dobava blaga bo izvršena v sodelovanju z Intereuropo, d. d.
 - B Plačilo kupnine smo izvedli zadnjega v mesecu z direktno obremenitvijo.
 - C Blago bomo dobavili in opravili vgraditev v objekt do konca tega leta.
 - D Dobavljena kakovost blaga je zagotovljena po veljavnih standardih.

5. Proizvajalec zobnih past GlaxoSmithKline bi kupcem rad ponudil nov izdelek, še prej pa želi izvesti primarno raziskavo trga. Kaj bo storil?
 - A Na internetu bo poiskal podatke o prodaji zobnih past v lanskem letu.
 - B V letnem poročilu bo preveril načrt prodaje za prihodnje leto.
 - C Izvedel bo anketiranje med ciljnimi kupci v izbranih trgovinah.
 - D Analiziral bo podatke Statističnega urada o prodaji zobnih past za zadnji dve leti.

6. Med terciarne gospodarske dejavnosti spada
- A Jože Čuk in Mojca Čuk, pravno svetovanje, odvetniška pisarna, d. n. o.
 - B Pridelava zelišč, Slavko Trpotec, s. p.
 - C Aluminium Silver, predelava aluminija, d. o. o.
 - D PP Klas, mešano kmetijstvo, d. o. o.
7. Ravnovesna cena je
- A cena, pri kateri so stroški enaki prihodkom.
 - B dosežena takrat, ko podjetje dosega dobiček.
 - C cena, ki pokaže, da podjetje posluje ekonomično.
 - D tam, kjer je količina ponudbe enaka količini povpraševanja.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
___ politika izdelka	1 Dobavo blaga po železnici bo organiziral naš posrednik.
___ politika prodajnih cen	2 Po nakupu našega stroja PXZ vam zagotavljamo tudi prevoz in montažo.
___ distribucijska politika	3 Vsem stalnim kupcem sezonske zelenjave nudimo 5 % popusta.
___ politika komuniciranja s trgom	4 Ob razširitvi podjetja organiziramo dan odprtih vrat.
- 9.
___ komanditna družba	1 Družbeniki jamčijo za obveznosti družbe z vloženim kapitalom.
___ samostojni podjetnik	2 Za ustanovitev podjetja ne potrebujemo ustanovitvenega kapitala.
___ delniška družba	3 Za ustanovitev sta potrebna vsaj dva družbenika.
___ družba z omejeno odgovornostjo	4 Ni prave povezave med družbeniki in vodstvom podjetja.

- 10.
___ dobrina	1	input v proizvodnem procesu
___ izdelek	2	proizvod, ki je namenjen trgu
___ proizvodni dejavnik	3	sredstvo, s katerim zadovoljujemo potrebe
___ kapital	4	vir za ustanovitev podjetja
- 11.
___ penale	1	Podjetje GEMI, d. o. o., je dobavljeno blago plačalo takoj ob dobavi, zato mu bomo priznali poseben popust.
___ skonto	2	Podjetje vsa leta kupuje pri istem dobavitelju, zato si zasluži poseben popust.
___ rabat	3	Gospod Primožič je moral za nakup avtomobila plačati 10 % vnaprej.
___ ara	4	Gradbeno podjetje je moralo plačati 5-% znesek od pogodbene vrednosti nepremičnine, ker objekt ni bil dokončan v dogovorjenem roku.
- 12.
___ vodja	1	Naš cilj je, da večino letošnjega dobička namenite za dividende.
___ zaposleni	2	Prihodnje leto želimo preseči 100 mio EUR prodaje.
___ delničar	3	Naslednji mesec ste obljubili dvig plač za 4 %.
___ sindikat	4	Želimo pravično zastopati vaše pravice do osemurnega delovnika in dela v čistem okolju.
- 13.
___ notranja trgovina	1	Naša trgovina kupuje pnevmatike pri proizvajalcu in jih prodaja manjšim trgovinam z avtomobilsko opremo.
___ zunanja trgovina	2	Janez je kupil čokolado v trgovini Tuš, d. o. o.
___ trgovina na drobno	3	Blago prodajamo zunaj Evropske unije.
___ trgovina na debelo	4	Naša trgovina zadovoljuje le potrebe slovenskega trga.

- 14.
☐ državni proračun	1	otroški dodatek
☐ transfer	2	prihodki v proračunu so manjši od odhodkov
☐ proračunski primanjkljaj	3	prikaže vse prihodke in odhodke države
☐ javna poraba	4	potrošnja države

Določite pravilni vrstni red.

15. V podjetju KEKS, d. o. o., so v minulem letu uspešno poslovali. S števkami od 1 do 4 določite pravilni vrstni red funkcij menedžmenta.
- Sprejeli so ukrep za znižanje cen surovin, ne da bi dvignili končno ceno izdelka.
 - Obiskali so vse možne dobavitelje moke in se dogovarjali za najugodnejšo ceno.
 - Nadzorovali so prodajo izdelkov iz glutenske moke, s tem da so anketirali kupce in ugotovili, da se prodaja kljub visoki ceni ni zmanjšala.
 - Podjetje si je postavilo cilj znižati stroške in povečati prodajo izdelkov iz glutenske moke.

Odgovorite na vprašanja.

16. Da bi na območju osrednjeslovenske regije ugotovili povprečno porabo čistil na družino, je agencija za tržne raziskave izbrala 50 gospodinjstev na tem območju in jim poslala vprašalnik o porabi čistil. Agencija je s tem dobila približen vzorec. Kako imenujemo tržno opazovanje skupine ljudi v časovnem razmiku?

17. Katere koristi prinaša državam članstvo v Evropski uniji? Naštete tri koristi.

18. Zaradi podražitve goriva in energije se podražijo različni izdelki in storitve. Kako se imenuje mesečno zvišanje življenjskih stroškov?

19. Kmet Jože Mulej je kupil nov traktor, Hurricane 13PS. Po sedmih dneh je ugotovil tovarniško napako. Kljub garanciji izdelka je traktor vrnil prodajalcu in zahteval, da mu prodajalec vrne denar. Kateri pravni temelji veljajo v tem primeru?
-

20. Na spletni strani podjetja je zapisano »Uspešno želimo prodreti na nove trge znotraj in zunaj EU«. Ali gre v tem primeru za poslanstvo ali za vizijo podjetja?
-

2. DEL

1. V šesti sezoni oddaje Štartaj, Slovenija sodeluje tudi Daša Korže.

»Daša je od nekdanj čutila neizmerno ljubezen do štirinožnih ljubljencev. Po študiju zootehnike se je specializirala za prehrano živali. Odločila se je, da bo svoje znanje uporabila za razvoj inovativnega izdelka in vsem lastnikom psov ponudila kakovosten nadomestek doma pripravljene hrane za pse. Ustvarila je hrano za pse FEEDKO iz mesa, žita in zelenjave.«

(Prirejeno po: <https://www.startajslo.si/podjetniki/dasa-korze>. Pridobljeno: 12. 10. 2021.)

- 1.1. Daša je razvila svojo podjetniško idejo iz ljubezni do štirinožnih ljubljencev. Naštete še tri načine pridobivanja idej za posel.

(1 točka)

- 1.2. V katerem uradnem dokumentu je Daša poiskala dejavnost, s katero se ukvarja njeno podjetje?

(1 točka)

- 1.3. Komisija pri oddaji Štartaj, Slovenija je zahtevala od podjetnice jasen poslovni načrt. Navedite štiri postavke poslovnega načrta.

(1 točka)

- 1.4. Podjetnica razmišlja o ustreznem imenu svojega podjetja. Katera pravila o izbiri imena naj upošteva? Predlagajte tri smernice za izbiro imena.

(1 točka)

2. Podjetje Krka, d. d., v Novem mestu je eno vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij v svetu. V njihovem letnem poročilu za leto 2020 je zapisano:

»Vlagali pa smo tudi zunaj Slovenije. V Ruski federaciji, kjer že zdaj proizvedemo dobrih 80 % izdelkov za ruski trg, smo za povečanje proizvodnih in laboratorijskih zmogljivosti namenili 5 milijonov EUR. V tovarni na Hrvaškem smo z naložbo v vrednosti 0,7 milijona EUR optimizirali proizvodnjo. Na Kitajskem smo za opremo proizvodnega obrata in kontrolo kakovosti namenili 3,1 milijona EUR.«

(Vir: https://www.krka.biz/media/doc/si/za_vlagatelje/2021/Letno%20porocilo%202020.pdf. Pridobljeno: 21. 10. 2021.)

- 2.1. Ali bi lahko rekli, da je podjetje Krka, d. d., transnacionalno podjetje? Odgovor utemeljite.

(1 točka)

- 2.2. Kakšne ugodnosti si od investicij v tujini obeta Krka, d. d.? Naštete dve.

(1 točka)

- 2.3. Naštete dve prednosti investicij Krke, d. d., za države gostiteljice.

(1 točka)

- 2.4. Če bi se Krka, d. d., odločila za nakup deleža v največjem ruskem farmacevtu JSC Pharmstandard, kolikšen bi moral biti odstotek neposrednih tujih naložb, da bi lahko govorili o kontrolnem paketu delnic?

(1 točka)

3. Podjetje CC & BB, d. o. o., ima 3.300.000,00 EUR osnovnega kapitala. Lani je prodalo za 1.350.000,00 EUR izdelkov. Stroški prodanih proizvodov so znašali 840.000,00 EUR.

3.1. Ali podjetje posluje ekonomično? Izračunajte kazalec ekonomičnosti.

Izračun:

(1 točka)

3.2. Predlagajte dva načina, za kaj vse lahko podjetje nameni dobiček.

(1 točka)

3.3. Izračunajte rentabilnost ali profitno mero.

Izračun:

(1 točka)

3.4. Podjetje CC & BB, d. o. o., ima dolg do banke v višini 700.000,00 EUR. Kako imenujemo dodatek na glavnico, ki ga vsak mesec odplačuje podjetje?

(1 točka)

4. Rok Centa je pred šestimi leti ustanovil podjetje KOMAR, okna, vrata, senčila, Rok Centa, s. p. V preglednici je prikazan proizvodni program podjetja. Največ prodajo oken, in sicer gradbenemu podjetju v Sloveniji, s katerim podpišejo letno pogodbo.

OKNA	SENČILA	KOMARNIKI	ROLETE
aluminij	plise zavese	rolo komarniki	aluminij
PVC	rolo zavese	drsni	PVC
lesena	panelne zavese	panelni	električno upravljanje
	žaluzije	plise	
	duo roloji		

Preglednica: Proizvodni in prodajni program podjetja KOMAR, Rok Centa, s. p.

- 4.1. Napišite primer za širino in primer za globino sortimenta podjetja KOMAR, Rok Centa s. p.

(1 točka)

- 4.2. Rok pri sklepanju letnih pogodb upošteva pravne pogoje. Kateri pravni pogoji so potrebni za sklenitev kupoprodajne pogodbe? Navedite tri.

(1 točka)

- 4.3. Rok gradbenemu podjetju, s katerim posluje že več kot deset let, vedno prizna dodaten popust. Za katero vrsto rabata gre?

(1 točka)

- 4.4. Rok proda gradbenemu podjetju na leto s pogodbo za 1.700.000,00 EUR oken vseh vrst. V tej vrednosti je vključena znižana stopnja DDV. Koliko znaša znesek DDV?

DDV znaša _____ EUR.

(1 točka)

5. Dejavnost podjetja BOBER GOZDARSTVO, d. o. o., je podiranje dreves, strokovno obžagovanje, obrezovanje, odvoz lesa in svetovanje. Zaposlujejo 26 sekačev in drugega osebja. V letu 2021 so prodali 17.000 m³ različnega lesa, po povprečni ceni 70,00 EUR/m³. Les prodajajo tudi predelovalnemu podjetju Amles, d. o. o.

5.1. Kolikšna je bila vrednostna produktivnost podjetja BOBER GOZDARSTVO, d. o. o., če upoštevamo vrednost prodaje brez DDV?

Izračun:

(1 točka)

5.2. Amles, d. o. o., ima 70 zaposlenih. Produkti iz bukovega lesa so sekanci, peleti, briketi, drva, proizvodnja parketa in ladijskega poda. Podjetje želi svoje izdelke predstaviti na sejmu. Kakšne vrste sejem bi lahko izbrali?

(1 točka)

5.3. Amles, d. o. o., je leta 2021 nabavil 14.000 m³ različnega lesa, in sicer po povprečni ceni 69,00 EUR/m³ (22-% DDV je vključen). Letna vrednost prevozov je bila 18.000,00 EUR, z vključenim 22-% DDV. Kolikšna je bila povprečna nabavna vrednost lesa in nabavna cena za m³ lesa?

Izračun nabavne vrednosti:

(1)

Izračun nabavne cene:

(1)
(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran